

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΟΣ

13 ον

του κ. ΑΝΤ. ΧΑΤΖΗΠΟΣΤΟΛΟΥ

Από τα άλλα γεγονότα της εποχής αυτής πρέπει να αναφερθούν τα εξής. Το Μελόδραμα έμφεληθή της παραουσίας της διασημής συμπτάνου Τσερκάσκου και έδωσε μια παράσταση με την 'Ανίτα στο Στάδιο, με μουσικόν διευθυντήν τόν 'Αρη. Μωραϊκ.

Μεταξύ τών άλλων καλλιτεχνών που έπαιξαν, ήλθε και ο Έλλην τενόρος Παπαδόπουλος Διπλωματούχος του 'Ωθείου Νεαπόλεως, με πολλά βραβεία και ύραιοστή φωνή δραματικού τενόρου, (εις τό κόντρα-ντό). Στίς δοκιμές της όπερας «Δύναμις του Πετρωμένου» ήταν περισσότερο από περίφημος. 'Αλλά στην παράστασι και ενώ τό θέατρο άσφυκτικά γεμάτο, τόν έκυριουσε ένα πρωτοφανές τράκ και δέν μπορούσε νά δώση ούτε μιά-μά ούτε μιά-νότα. 'Αποτυχία οικτρά. Τήν ίδια νύχτα ο Παπαδόπουλος έξφρανίσθη από τήν 'Αθήνα.

Θεατρικά άπρόοπτα.

Ο Λαυράγκας πήγε με τήν Ντολορές Φράου στάς Πάτραι, αλλά άγνωστον τί του συνέβη, άπέτυχε αυτός ο ίδιος και μάάλιστα όσχημα. Στην επόμενη σαϊζόν, πήγε ο Βαλτετσιώτης. Τό κοινόν προκατηληγμένο, ήταν έπιφυλακτικό. 'Επειδή ήταν μικρή ή όρχήστρα προσετέθη και ένα πιάνο με ούρα νά παίξη ο Βαλτετσιώτης. 'Αρχισαν με τήν «Ερνάνν». 'Αλλά ενώ έπαιζετο ή α', πρῆξι, χάλασε τό λουρί της τροχαλίας που έβινε τό ρεϊμα και έσβυσαν τα φώτα. 'Η όπλοποιος πρῆξι τελείωσε με τό πιάνο του Βαλτετσιώτη και τό βιολι του γέωφ - Μανιόν που έπαιξαν από μνήμη. Στην β', πρῆξι επανελήθησαν τά ίδια και μόνο στην γ' - πρῆξι διορθώθηκε ή τροχαλία. Αυτό έκαμε μεγάλη έντύπωσι ούτος Πατρινοός, ο Βαλτετσιώτης άπεκλήθη δάιμονας και άντι για 20 παραστάσεις τούς έκράτησαν όλη τήν Σαρακοστή.

Τόν Δεκέμβριο του 1917, άνέβηκε στο Δημοτικό Θέατρο, από τόν θιασο 'Ελλησ 'Αφεντάκη, τό «Δαχτυλίδι της Μάνας», του κ. Καλομοίρη, με διευθυντή τόν Συνθέτη και βοηθούσ τήν κ. Χαρ. Καλομοίρη και τόν Β. Πρίφτη. 'Επαιξαν: Είρ. Βασιλάκη, Βλαχοπούλου, 'Αγγελόπουλος, Α. Παντζοπούλου, 'Αμυοτ, Βλαχόπουλος και Μωραϊτής που είχε γυρίσει άπ' τό Μιλάνο. (*)

Καμηή πρὸς τά κάτω.

Στη θρῆσι του Μελοδράματος σημειώνεται τώρα μια καμηή πρὸς τά κάτω, ή όποία λίγο άργότερα, είχε μια δυσόρεστη εξέλιξι.

Ολόκληρο τό καλοκαίρι του 1918 με έπί κεφαλής τόν Λαυράγκα, έπαιξαν στην Θεογική, από τήν συνεταιρική μορφή και αξιόλογη σύνθεσι θιάσου, άφοο συμμετείχαν ο Κατζηλοκάς, τό ξένογ Βλαχοπούλου, ο 'Αγγελόπουλος, ο Οικονομίδης, ή Περγιναί κλπ. Οικονομικός πηγαν έπίσης καλά, δεδομένου ότι πολλές φορές τό έθροβαλιατό μεριδιό ήταν 2600 δραχμῆς.

'Επιστρέφοντας στάς 'Αθήνας όρχισαν παραστάσεις στά «Ολύμπια», αλλά δέν πρόφθασαν να συνεχίσουν. 'Εξέλασε ή επιδημία της γρίπης ή όποια παρέλυσε

κάθε ζωη και όποια έπροκάλεσε τόν θάνατο του Χατζηλουκά.

Τήν άνοιξι του 1919 έδωσαν πάλι μερικῆς παραστάσεις στά 'Ολύμπια και κατόπιν νέα μετάβασι στην Θεογική. Είχαν στο ρεπερτόριο τήν 'Εβραία και θά έπαιξαν ξένο καλλιτέχνη, όπως ο βοσθόφωος Σαζόνσ, ή μέτρο "ντα Φάτσιο, ο Μζοϊνι κλπ. 'Η Θεογική όμως είχεν έξαντληθῆ πλέον με τίς συχνῆς μεταβάσεις του Μελοδράματος και οί 'Οδραηλίται δέν ένδιαφέρθησαν νά ίδουθ τήν 'Εβραία. Οί εισπραξις ήταν πολύ πενιχρές και μόλις κατάρθωσαν νῆ συνεχίσουν έως τό τέλος 'Ιουλίου.

Τό ίδιο καλοκαίρι του 1919 γίνεται μια νέα οικονομική έννεσι στο Μελόδραμα, διά του 'Αγγέλου Καμπῆ. Ο Θερμός αυτός φίλος της μουσικής, προσήρχεται ένισχυτής και τό Μελοδραματέγκαθιστάται από τόν Αύγουστο έως τό τέλος σχεδόν Σββριον, στά Διονύσια και στο Κεντρικόν. Συμπράττουν και ξένο καλλιτέχνη, ο τενόρος Τομαζίνι, ή μέτρο Ντέ Γκράντι, ο βαρύτονος Σκαμοϋτσι, εμφανίζονται δέ και ο βαρύτονος Πρεδάρης και Βλυσιδης.

Καταμερισμός δυνάμεων.

Τόν ίδιο καλοκαίρι εμφανίζονται δύο μελοδράματα, τό ένα υπό τόν Λαυράγκα και τό άλλο υπό τόν Κυπαρίσιον. Βεβαία, άνεπιτόχη μια όμιλια, αλλά ο καταμερισμός τόν δυνάμεων είχε ζημιαν, από τό κέρβος της όμίλλης. 'Η διάσπασις αυτή είνε δείγμα της πάντοτε σοφούσς μελοδραματικής κρίσεως.

Ο Λαυράγκας έγκαθιστάται στο Πανελλήνιον ή με τόν θιασον του Κεντρικού και αρχίζει παραστάσεις τόν 'Οκτώβριο. Αύτην τήν εποχή, μέρω του Γκισούρη εκλήθη ή Ντέ 'Ιντάλγκο και ο τενόρος Ντέ Ρόζα. Για τήν εμφάνισι τών καλλιτεχνών αυτών, ίδίως της πρώτης, μεταφέρεται ο θιασος στά 'Ολύμπια, όπου ή Ντέ 'Ιντάλγκο έπαιξε Κουρέα και Λουκία και έσημείωσε λαμπράν έπιτυχίαν. Ο Ντέ Ρόζα όμως, σφουρίχτηκε και ετύχως που ήταν στην 'Αθήνα ο Κοκκίνης και τόν άντικατέστησε.

Οί παραστάσεις της Ντέ 'Ιντάλγκο είχαν μεγάλο άντικτυπο. 'Εδωσαν ένδεκα παραστάσεις άντι τόν συμφωνημένω, έξ και θά έβινε κι άλλες, άν δέν ήταν όπωχρεωμένη νά γυρίση στην 'Ιταλία. Ο Βασιλεύς 'Αλέξανδρος και ο Βενιζέλος έτίμησαν τίς παραστάσεις της, εκ τών όποιων οί δύο πρώτες είχαν εισπραξι 50.000 χρυσών δραχμών, με τιμάς εισιτηρίων, 3 δραχ. πλατεία, 2 άμφιθέατρον 50 λεπτά ύπερδρον.

'Εν συνεχεία, ο Λαυράγκας πήγε με τόν θιασο του στάς Πάτραις και τόν Ζάκυνθο, έπιτρέφει τό Νέον έτος και συνεχίζει στο Δημοτικό, με τόν τενόρο Συμυρωτά μέχρη του Φεβρουαρίου.

Παραλλήλως και όχι ύποβιότερα, εργάζεται τήν ίδια εποχή, ο θιασος Κυπαρίσιον στόν όποιον μετέχουν ο 'Αγγελόπουλος, ή 'Αρτ. Κυπαρίσι, ο βαθόφωος Γιαννιότος, ο βαρύτονος Τραβάνι, ο μπασο-κάμικο Καρνεβάλλι, κληθέντες από τήν 'Ιταλία, καθώς και 8 χορωδοί Ιταλοί.

Παίζουν στο Δημοτικό ή πολλή έπιτυχία. Για πρώτη φορά παίχτηκε ή «Μπατερφλάυ» στόν όποιαν

*) Σ. Σ. 'Εκείνη τήν έποχή διετέλεσα για μερικούς μήνες λογιστής του Μελοδράματος, άμοιβος έννοείται και ο Λαυράγκας πάντοτε θυμάταν τήν άσχημη αυτή ύπηρεσια μου.

ή κ. "Αρτ. Κυπαρίση έσημείωσε μιὰ ανυπέρβλητη έπιτυχία.

Μουσικό γεγονός όμως, γιὰ τήν 'Αθήνα και ιδιαίτερη έπιτυχία τού Κυπαρίση ήταν ή μετάκλησις τού διασημού Έλληνα τενόρου 'Οβουόσ Λάππα τού όποιου ή φήμη είχε πρό πολλού διαδοθή στην 'Ελλάδα. 'Επαιξε Τόσκα, Παληάτσους, 'Αίτνα και Κάρμεν. 'Ο παραστάσις τού διεξήχθησαν μέσα σε μεγάλο συνωστισμό τού κοινού και έσημείωσαν έπιτυχία άνευ προηγούμενου. Και στα τέσσερα έργα έπαιξε με έξαιρετική τέχνη, ήθοποια και φωνή, αλλά στούς Παληάτσους ήταν πραγματικά άφθασις. 'Επίτευξε να συγκινήσει όλους—πολλοί και πολλές έκλαιγαν—και όσοι ζούσαν σήμε, είναι άδύνατον να ληρομηθούν τόν Λάππα ως Κάνιο.

'Από τού Δημοτικού, ό θίασος, Κυπαρίση μεταφέρεται στό "Πανελλήνιον" και ενώ συνεχίζει τίς μελοδραματικές παραστάσεις, συμπράττει και με άλλα όπερέττα. 'Εκεί παύτηκαν γιά πρώτη φορά ό "Άλιές Μαργαριτών". Και εκεί έκαμε θραδοί τού φωνητικών φαινόμενου τού 'Αγγελοπούλου. 'Εβωσε κάποιο βράδυ ένα λά—ντουρούλε, τόσο λαμπρό, μεγάλο, διαρκές, διαγές, έντονο, καλοπαισμένο, κρυσταλλικό, πού άναστατώθηκε τού θέατρο από χειροκροτήματα και ζητωκραυγές.

'Ο Κυπαρίσης συνεχίζει.

'Ο θίασος Κυπαρίση συνεχίζει και τού καλοκαίρι τού 1920 τίς παραστάσεις του.

'Ακίνητος, δραστήριος και άνήσυχος, ό Κυπαρίσης μετακαλεί τήν Σαμπανιέβα, τόν Διευθυντή 'Ορχήστρας Σαμοσούντ, τόν βαρόντο 'Ορντα, έρχεται και ό 'Έλλην τενόρος Κριωνάς, ενώ μετέχου τού ζεύγους Βλαχοπούλου, ό Γιαννάτος, "Αρτ. Κυπαρίση κ.λπ. 'Εμφανίζεται έπίσης και ό Κ. Τίπος 'Επρέλης, βαρόντος.

'Εκτός από τού γνωστό ρεπερτόριο, άνεβαίνου τά έργα 'Ρωμαιοί και 'Ιουλιέττα, "Ελακμέ" και παραμύθια τού "Όφφικαν". 'Οι παραστάσεις έχουν ικανοποιητική έπιτυχία. 'Επιτυχία δέ έσημείωσαν και οι πρώτες έμφανίσεις τού Κριωνά και τού 'Επρέλλη.

Τόν Σ)βριον, ό θίασος πγαίνεται στη Σ)δρο και στη Θεσσαλονίκη, όπου άνέβασε τήν "Μινιόνα".

'Όσον άφορά τόν θίασον Λαυράκια, έπειδή ό Κομπάκις βάν ήταν δυνατόν να καλύπτει έπ' όπερον τά κενά τού θίασου, είχε διαλυθή από τού τέλους Φεβρουαρίου.

'Εν τώ μεταξύ, από τάς άρχάς Μαΐου, ό "Ηλ. Οικονομήςης πήγε στό Μιλάνο, όπου παρέμεινε έπί άμηνον Τόν Άδγουστο, ήκολούθησε ή κ. "Αρτεμις Κυπαρίση και τόν 'Οκτάβριο μετέβη, έπίσης, ό Γιάννης 'Αγγελόπουλος, ό όποιος παρέμεινε έπί τέσσερα σγεδόν έτη.

Τό Μελόδραμα φθίνει.

Κατά τού διάστημα πού άκολουθεί, τού Μελόδραμα δέν παρουσιάζει ζωτικότητα. Τού καλοκαίρι τού 1921, παίζει στό μικρό θέατρο πού ήταν στην αούλη τού 'Ωδείου Λότνερ, με τήν Σαμπανιέβα (Μυταράκη), τόν Κριωνά, κ.λπ. (30 παραστάσεις) και άκολουθώς, δίδει λίγες παραστάσεις στό θέατρο Φαλήρου, όπου έπαιξε και ό Ιταλόσ βαρόντος Σκαμοθίτα.

'Εν τώ μεταξύ, ό Λαζάνης πού είχε έξειλιχθή σε θεατρικόν έπιχειρηματιάν, είχε άποπερατώσει τήν κατασκευή τού θεάτρου "Έντεάλο" και έζήτησε να

παίξει τού Μελόδραμα. 'Επειδή όμως, δέν κατορθώθη να έπέλθη συμφωνία, ό Λαζάνης εκάλεσε Ιταλόσ καλλιτέχνας, χρησιμοποιήσας τήν χωροδία, τά σκηνικά και τού βισιτάριον τού 'Ελληνικού Μελοδράματος. 'Ο Λαυράγκας, έπειδή ό Ιταλόσ. Διευθυντής διεφώνησε, διήμβυθε τόν έλληνοϊταλικόν αυτόν θίασον καθ' όλην τήν σαίζον, καθώς έπίσης και στην Σμύρνη όπου μετέβη κατόπι.

'Οι ίδιοί μας καλλιτέχνη περιωρίσθησαν σε σποραδικές παραστάσεις και σε συναυλίες πού έδιδαν τίς πόλεις τού έσωτερικού. 'Ο Μωραϊτής, αΰφης, με τόν Οικονομίδην, περιόδευσαν τήν Θεσσαλίαν και Θράκην, τόν 'Ιανουάριον και Φεβρουάριον 1921.

'Από τού καλοκαίρι τού 1922 μέχρι τέλους τού χειμώδους τού 1921, δέν παρτηρείται καμμία αξιόλογη δράσις. Είχεν άλλως τε, έπέλθη ή μικρασιατική καταστροφή, ή όποία παρέλκυσε κάθε καλλιτεχνική κίνησι. 'Εδόθησαν, έν τούτοις, μερικές σποραδικές παραστάσεις και άρκετοί καλλιτέχνη άπησχολήθησαν στούς κινηματογράφους τών όποιών τά έργα συνδεόυντο από καλά κηρτισμένους 'Ορχήστρες και καλλιτέχνας περιουχίας. 'Επί παραδείγματι, ή κ. "Αρτ. Κυπαρίση, τού ζεύγους Βλαχοπούλου, ό Μωραϊτής και ό Οικονομίδης, ειργάσθησαν έπί ένα μήνα στό Πανελλήνιον, συνδεόντες με τού τραγούδι τους τίς ταινίες Ριγολέττου και Πέραν τού 'Αχέροντος.

'Επιστροφή τού 'Αγγελοπούλου.

Τού καλοκαίρι τού 1924, ό Λαυράγκας και ό Κυπαρίσης συντηρούν τήν ύπαρξιν τού Μελοδράματος. Δίδουν μερικές παραστάσεις στό 'Ολύμπια, όπου έμινύζεται ό Βολάνης στόν Φάουστ, ό ρωσο-Έλλην Κλάριν στην 'Αίτνα, ό Κ. Βακόντιος στόν 'Ερνάν, έξοχη Ντέ—Ρυμπλάς στην Τροβιάττα.

Τόν Μάιον, τέσσερας μεγάλοι καλλιτέχνη, οι Βλαχοπούλος, "Αρτ. Κυπαρίση, Μωραϊτής και Οικονομίδης, με έπί κεφαλής τόν 'Απόστ. Κονταράτον, φεύγου γιά τήν 'Αμερική, όπου παρέμειναν μέχρι τού Μαρτίου τού 1925.

'Ολιγον άργότερα έρχονται από τού Μιλάνο οι Γιάννης 'Αγγελόπουλος, Π. 'Επιτροπάκης και Γ. Μουλάς. 'Ο τελευταίος ήλθε γιά πρώτη φορά στός 'Αθήνας, με τόν σκοπόν να συμμετάσχει εις τού Μελόδραμα, έμφανίσθη δέ, τόν Νοέμβριον στό 'Ολύμπια, με τήν Περούζε και σμπαρεθ τόν Βλαχοπούλου, τή Σωωός Κανδύλη και τού Γ. Καμβούση.

'Όσον άφορά τόν 'Αγγελόπουλον, ή επιστροφή του άπέτέλεσε μουσικόν γεγονός. Τό κοινόν τόν αγαπούσε ιδιαίτερω και τόν περιέμενε με πραγματική χαρά και άνυπομοναρία. 'Όταν άνηγγέλλη ή παράστασις τού Ριγολέττου, τού εισητήρια επαλλήθησαν έντός όλίγου και ένε ή πρώτη φορά πού έγινε κερδοσκοπία έπί τών εισιτηρίων, τά όποια μετεπώληθησαν τρεις και τέσσερας φορές. 'Η εισητιάσις τής πρώτης εμφανίσωός του άπέδωσε 110.000 δραχμάς, τέρστιον δηλ. ποσόν. 'Ο 'Αγγελόπουλος ήταν και πρό τής μεταβασείας του στην 'Ιταλία μοναδικός Ριγολέττος. 'Επομένως, ήμπορει κανείς φαντασθή πόσον όπεροχος, πόσον φθαστός ήταν με τήν επιστροφή του. 'Οι λίγες άκείνες παραστάσεις τού Γιάννη έμειναν άληγομνήτες και τού μόνον δυσάρεστον έινε, ότι έπέστρεψε σε έποχή πού τού Μελόδραμα εφθινε.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΟΣ

Τόν θίασον του Μελοδράματος απέτελουσαν τότε, οι Έπιτροπάρχης, Μαρμαρινός, Σωσώ Κανδύλη, Κ. Βακοντις, Μουλάς, Ξερέλλης, Μισαηλίδης, Κλάριν, Ζαχαρόπουλος, Άγγελοπούλου, κλπ. Με το συγκρότημα αυτό εδίδθησαν σποραδικές παραστάσεις τόν χειμώνα του 1924—25 κατά τας όποιās ενεφανίσθησαν ή σμυπράνο Λόδα Μπέργκ, ο τενόρος Άγγ. Κανδάκης, ο βαθύφωνος Ζαμάνος ο Α. Μπάνος, ο βαρύτονος Βλυσισής ή Γιαγκάκη, ο Δεπόλας κλπ. Όπό τήν διεύθυνση του Λαυράγκα. Πολλές από αυτές διεμφιζόντο ώς Γκρούπ παραστάσεων Γιάννη Άγγελοπούλου. Τό συγκρότημα αυτό ένισχυθέν από τούς έπιστρέψαντας έξ Άμερικης τέσσαρας άλλους καλλιτέχνας, θά ήμποροσε να άποδώσει πολλά, άν διατελούσε υπό καλλιτέρας συνθήκας. Έτσι, ή καλλιτεχνική, ήθική και οικονομική πώσις ηύξανε σέ έπικίνδυνο βαθμό και κάθε φόβος ήταν δικαιολογημένος ότι τό Μελοδράμα θά σταματούσε έδώ τή ζωή του. Όμως και πάλι δέν πέθανε.

Πάντως, ή περίοδος από τού 1914 μέχρι τού 1921, είνε ή λαμπρότερα τού Έλλ. Μελοδράματος από πάσης πλευράς.

Τό Μελοδράμα γίνεται Σωματείον.

Τό καλοκαίρι τού 1925, πρέπει να θεωρηθ ή και άρχην, ώς ή τελευταία περίοδος τής δράσεως του κυρίου Έλλ. Μελοδράματος. Διότι εξηκολούθησε να ώφισται και πέραν τής ήμερομηνίας αυτής. Παρά τήν παντελή έλλειψιν οικονομικών πόρων, οι άποτελούντες αυτό καλλιτέχναι τό συντήρησαν μέχρι τής Ιδρύσεως τής Έθν. Λυρικής Σκηνής και κατόπιν. Η δράση του όμως δέν είνε πλέον συμπαγή και ώργαναμένη εις ένιαιον σύνολον. Έπιφυλλάττονται να δώσωμεν λεπτομερή τά έσωτερικά στοιχεία από τού 1925 μέχρι τού 1943, εις τό βιβλίον τό όποιον θά κυκλοφορήσει προσεχώς, περιερίζόμεθα τώρα να δώσωμεν συνοπτικάτα τή δράσι του, δια τό όνω Ιθετός διάστημα.

Τό κυριώτερο γεγονός είνε, ότι τό Μελοδράμα έγινε Σωματείον, χάρις εις τας άόκους φροντίδας και παρακλησεις του Γιάννη Άγγελοπούλου, πρός τόν άσκούοντα τότε δικτατορικήν έξουσίαν κ. Θ. Πάγκαλον. Πράγματι ο κ. Πάγκαλος, εκτίμησε τις ύπηρεσίας του Μελοδράματος, έπεχορήγησε τούτο δια 2.500.000 δραχμών και τό άπήλλαξε του φόρου Δημοσίων Θεαμάτων, κατεβλήθη δέ ή πρώτη δόσις τής έπιχορηγήσεως εκ 250.000 δραχμών. Τό νέον Σωματείον ανέλαβε να διοικήσ ην ένα εκλεκτόν Διοικητικόν Συμβούλιον, του όποιου πρώτος Πρόεδρος ήτο ο Ριχ. Λιβαθινόπουλος και δεύτερος, ο Βιομηγανος Κουμάνταρος. Τό Συμβούλιο αυτό άρχισε έργαζόμενο με ένθουσιασμό και αγάπη, θά έπρεπε δέ κανείς να περιμένη πολλά εκ τής ριζικής αναδιοργανώσεως του. Άτυχώς όμως, πλην τής πρώτης δόσεως τής έπιχορηγήσεως, ουδέμεια άλλη κατεβλήθη.

Η παρακμή.

Τό αίώνιο μαρτύριο τής άνησυχίας έπληξε και πάλιν τό Μελοδράμα και εξηφάνισε τόν ένθουσιασμόν, τόσοσ του Συμβουλίου, όσοσ και τών καλλιτεχνών. Οι τελευταίοι όμως αυτοί καλλιτέχναι, δέν εδέχοντο επ' ουδένι λόγω, να πώση τό Μελοδράμα εις άνυπαρξίαν. Έπειδή δέ, έξ άλλου, έπρεπε να ζήσουν, έσκέ-

φθησαν να δύνουν παραστάσεις μόνοι τούς, έπωφελοόμενοι τουλάχιστον του εύεργητήματος τής φορολογικής άτελείας. Τό Δ. Συμβούλιον του Σωματείου, μη δυνάμενον να πράξ η άλλο καλύτερον, εδέδωκε αιωπαρώς τή νέα τακτική και όφινε να θεωρούνται οι παραστάσεις αυτές ως δίδόμενες υπό τήν αίγληα του.

Υπό τήν προϋπόθεση αυτήν, γίνονται άλλαπάλληλοι μελοδραματικοί θίασοι, γίνονται μελοδραματικά γκρούπ, γίνονται πρόχειροι θίασοι περιοδεύοντες, διατελούντες όλοι υπό τήν διεύθυνσιν διαφόρων καλλιτεχνών. Η δράσι των συνίσταται εις περιόδικας παραστάσεις στην Άθήνα και τόν Πειραιά και σέ περιοδεις στις έπαρχίας.

Σοβαρότερες κάπως προσπάθειες είνε, ή ίδρυσις του Έθνικού Μελοδραματικού Όμιλου, παρά του κ. Μανώλη Κολομοήρη, ένας θίασος καταρτισθείς παρά του έξ Άμερικης ελθόντος βαρυτόνου Φαρβούλη, στο «Μελοδράμα Άθηνών» υπό τήν διεύθυνσιν του κ. Όδ. Λάππα και τό «Θεάτρον Άθηνών», υπό τόν κ. Κ. Μπασιάν. Και οι τέσσαρες αυτοί προσπάθειες, δέν κατέστη δυνατόν να έπιτύχουν.

Τό καταπληκτικόν όμως τής προαναφερθείσης Ιδρύσεως, δέν είνε οι πολλαποί θίασοι και οι επανειλημένες προσπάθειες, όσοσ ή πληθώρα τών νέων έμφανιζόμενων καλλιτεχνών, οι όποιοι δύνουν νέον αίμα και νέα ζωή εις τό Μελοδράμα, ζωή καλλιτεχνική. Τά όνόματά των, ή δράσις των θά μνημονευθούν εις τό εκδοθησόμενον αυτότελής βιβλίον τής Ιστορίας του Έλλ. Μελοδράματος, τό όποιον άνεφέραμεν άνωτέρω. Οι νέοι αυτοί καλλιτέχναι άναεώνουν τας δυνάμεις και συντηρούν τό Μελοδράμα, όχι μόνον μέχρι τής Ιδρύσεως τής Έθν. Λυρικής, δχι μόνον μέχρι τής Ιδρύσεως τής Έθν. Λυρικής, δχι μόνον μέχρι τού 1939, αλλά και πέραν τής ήμερομηνίας αυτής.

Ητο όμως φυσικόν να συγκεντρωσ όλην τήν μελοδραματική κίνησιν και τό μελοδραματικά στοιχεία ή Έθν. Λυρική Σκηνή.

Έτσι, ενώ θά έπρεπε ίσως να θεωρηθ ως Τμήμα τής μελοδραματικής δράσεως, ο υπό τήν διεύθυνσιν τών κ. κ. Καραλίβανου και Βούρτης θίασος του χειμώνας 1939, έν τούτοις, δέν πρέπει να παραγναρωσθ και ή πέραν τής έποχής αυτής δράσις. Διότι, τό Μελοδράμα έζησε πράγματι, έως τό καλοκαίρι του 1943.

Η τελευταία παράστασις του Έλλ. Μελοδράματος εδίδθη τήν 6 Ίουνίου 1943.

Τ έ λ ο ς ΑΝΤ. ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ